

7+ Yaş

ISSN 1300-8463

9 771300 846308

Kasım 2024 Sayı: 532

Çocuk

diyanet

ATMA
DÖNÜŞTÜR

Çocuk

✉ cocukdergisi@diyanet.gov.tr

🌐 dergi.diyanet.gov.tr

🐦 [DiyanetCocuk](https://twitter.com/DiyanetCocuk)

📷 [diyanetcocukdergisi](https://www.instagram.com/diyanetcocukdergisi)

f [diyanetcocukdergisi](https://www.facebook.com/diyanetcocukdergisi)

Abonelik İşlemleri

Tel: 0312 295 71 96 – 97

0312 295 72 05 – 06

Faks: 0312 285 18 54

e-mail: dosim@diyanet.gov.tr

dosabone@diyanet.gov.tr

Online Abonelik

dergiabone.diyanet.gov.tr

yayinsatis.diyanet.gov.tr

Hesap No

Döner Sermaye Daire Başkanlığının

T.C. Ziraat Bankası,

Mustafa Kemal Mahallesi Şube

IBAN:

TR61 0001 0024 8605 9943 0850 57

Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Cafer Tayyar Doymaz

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Lamia Levent Abul

Mali İşler ve Dağıtım Sorumlusu

Zeynel Abidin Akduman

Editör

Dr. Kübra Çiçekli

Yayın Koordinatörleri

Hasan Yıldırım

Fatma Kaya

Sümeyye Oğul

Dijital Medya

Ömer Güçlü

Şahin Bodur

İletişim

Diyanet İşleri Başkanlığı

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar

Bulvarı No: 147/A 06800 Çankaya/Ankara

Tel: (0312) 295 47 71

Faks: (0312) 295 61 92

Milli Eğitim Temel Kanunu (16.6.1983 gün

ve 28442 sayılı Kanunu'nun 15'inci madde

ile Değişik 55'inci maddesinin ikinci fıkrası

gereğince) Başkanlığımız yayınlarının

öğrencilere tavsiyesinde bir sakınca yoktur.

Çizgi ve metinlerin bilimsel

sorumluluğu yazar ve çizerlerine aittir.

Kapak Çizim

Özlem Güneş

Yayın Türü

Aylık, Yaygın Süreli Yayın

Diyanet Çocuk Dergisi (Türkçe)

Basım Tarihi: 24.10.2024

Basım Yeri: İstanbul

ISSN: 1300-8463

Tasarım

Lunapark Eğitim Yayıncılık

Alacaatlı Mah. 4834 Cad. Ticaret Merkezi 10/43

Çankaya/Ankara Tel: (0506) 907 97 97

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim

Caddesi İhlas Plaza No: 11 A/41 Yenibosna

Bahçelievler/İstanbul Tel: (0212) 454 30 00

Merhaba

Kış mevsiminin yaklaştığını hissettiren kasım ayına geldik. Havalar iyice soğudu, ağaçlar yapraklarını dökmeye başladı. Yılın sonuna yaklaşıyoruz artık. Bu ayki konumuz "Atma Dönüştür". Evimizde bulunan eskimiş, artık işimizi görmeyen eşyaları nasıl değerlendirebiliriz? Yaptığımız geri dönüşümlerle çevremizi nasıl koruyabiliriz? İşte burada hayal dünyamız devreye giriyor ve orijinal fikirler bulabiliyoruz. Dergimizin bu sayısında atmayıp dönüştürerek dünyamıza sağlayacağımız katkıları ve eşyaların nasıl yenilenip yeniden kullanılabileceğini sizlere anlattık. Birbirinden güzel eğlenceli hikâyeler, bulmacalar, karikatürler hazırladık.

Kasım ayı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün vefatının 86. yıl dönümü olan 10 Kasım'ı içinde barındırıyor. Bu vesileyle Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ü ve silah arkadaşlarını saygıyla anıyoruz.

Ayrıca bu ayın bir diğer önemli günü 24 Kasım Öğretmenler Günü. Kıymetli öğretmenlerimiz sevgi ve sabırla yetişmemize katkı sağlar, bizlerden hiçbir fedakârlığı esirgemezler. Dergimizde öğretmenleriniz için hazırlayabileceğiniz bir hediye yapımından bahsettik. Sizler de yaptığınız bu hediyeyle öğretmeninizin Öğretmenler Günü'nü kutlayabilirsiniz.

Hepinize keyifli okumalar diliyorum. Allah'a emanet olun.

Dr. Lamia Levent Abul

İçindekiler

Mercek 4

Sure Kâşifi 6

Alabalık ile Kalabalık 14

Görgülü Kuşlar 18

İyi Hikâyeler 12

Usta Kalemler 16

Dünya Çocukları 20

Mercek	4
Sure Kâşifi	6
N'olmuş N'olmuş	8
Bulmaca	10
İslami Bitki Motifleri	11
İyi Hikâyeler	12
Alabalık ile Kalabalık	14

Usta Kalemler.....	16
Görgülü Kuşlar	18
Dünya Çocukları.....	20
Resmimin Hikâyesi	22
Hayvanlar Âlemi	24
Bulmaca	26
Çıkartmalı Etkinlik	27

Resmimin
Hikâyesi 22

Bilim ve
Teknoloji
Postası 28

Gökçe ile
Çerez 32

Bir
Değişik
Kelime 40

Hayvanlar
Âlemi 24

Zaman
Yolcusu 30

Bu Söz
Bize Ne
Söyler? 34

Şu
Acayip
Dünya 42

Bilim ve Teknoloji Postası.....	28	Şu Acayip Dünya.....	42
Zaman Yolcusu	30	Neşeli Karikatürler	44
Gökçe ile Çerez.....	32	Sizden Gelenler	46
Bu Söz Bize Ne Söyler?	34	Bulmaca Çözümleri	48
Allame Nine.....	36		
Resim Resim İçinde	38		
Bir Değişik Kelime.....	40		

Atmayalım, Kullanalım!

Hepimizin evinde ya da bahçesinde eski eşyalar vardır. Bu eşyaları biriktirmek ya da atmak yerine onlara yeni bir hayat vermeye ne dersiniz?

Eski kutular, pet şişeler veya giysiler, yeni ve eğlenceli şeylere dönüşebilir!

Belki eski bir kutudan güzel bir gemi yapabiliriz ya da küçülen bir tişörtü boyayıp yeni bir çanta hâline getirebiliriz. Ayrıca, eski giysilerimizi ve kitaplarımızı kardeşlerimizle ya da arkadaşlarımızla paylaşarak, israf etmeyip sevdiğimiz güzel hediyeler vermiş oluruz. Biraz dikkat ve hayal gücü ile atıklardan harika üç boyutlu projeler de üretebiliriz!

Hayal Gücümüzü Kullanalım!

Şimdi düşünelim, evde hangi eski eşyalarımızı kullanabiliriz? Annemizin mutfakta kullanmadığı eski bir tepsi bulup onu boyayıp rengârenk çiçekler yerleştirerek güzel bir çiçeklik hâline getirebiliriz. Ya da eski bir ayakkabı kutusunu süsleyip kalemlerimizi saklayacağımız bir kalemlik yapabiliriz! Ayrıca eski pet şişeleri atmak yerine, onlardan güzel saksılar yapabiliriz. Üst kısmını kesip alt kısmını boyadıktan sonra içine bitkiler dikip pencerenizin önüne koyabiliriz.

Arkadaşlarına Söyle!

Aile bireylerinizi ve arkadaşlarınızı bu projelere dâhil ederek, hep birlikte "Atmayalım, kullanalım!" diyelim! Hem eğleniriz hem de çevremizi koruruz!

Dönüşelim, Dönüştürelim!

Atıklarımızı geri dönüştürmek de doğayı korumanın başka bir yolu! Plastik ya da cam şişeleri, oyuncakları, kâğıtları ve metal kutuları geri dönüşüm kutularına atarak, yeni ürünler elde edilmesine katkı sağlayabiliriz. Eski giysilerimizden çevre konulu pil adam, kumaş kız, yağmur adam, çöp adam kostümleri tasarlayabilir ve bu kostümlerle çevre bilincine dikkat çekebiliriz. Böylece her birimiz çevre elçisi olabiliriz.

Dünyayı Birlikte İyileştirelim!

Hepimiz temiz hava, sağlıklı bitkiler ve hayvanlar, güzel parklar ve mutlu insanlar ile dolu bir dünya hayal ediyoruz.

Bu harika dünya için yapabileceğimiz çok şey var! Unutmayın, küçük adımlar büyük değişimler yapar.

Şimdi harekete geçelim, dünyamızı birlikte iyileştirelim!

SURE KÂŞİFİ

“Ebu Leheb’in elleri kurusun! Kurudu zaten. Ona ne malı fayda verdi ne de kazandığı başka şeyler. O, alev alev yanan ateşe atılacak! Dedikodu yapıp söz taşıyan karısı da. Boynunda da ipten bükülmüş bir halat bulunacak.”

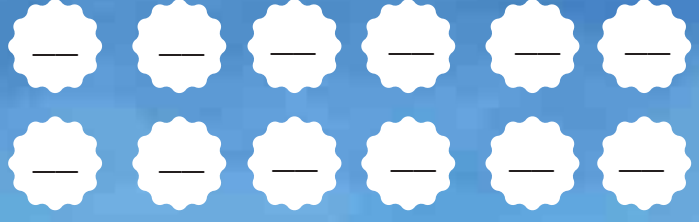
Sure beş ayetten oluşur. Adını ilk ayette geçen elleri kurusun anlamındaki kelimeden alır. Ebu Leheb, Peygamberimizin amcasıdır. Peygamberlik gelmeden önce Hz. Muhammed’i çok severdi. Ancak peygamberlik geldikten sonra onun en büyük düşmanı oldu. Yaptığı düşmanlık sebebiyle ayette bu şekilde bir beddua yer almaktadır.

Peygamberimiz, insanların zengin ya da fakir olmasına bakılmadan Allah katında eşit olduğunu anlatıyordu. Ebu Leheb zengin, kibirli ve gururlu bir insandı. Kendisinin fakir insanlarla eşit olabileceğini kabul edemiyordu. Peygamberimiz insanlara dini anlatırken arkasından gidip onu yalancılıkla suçluyordu.

Sadece kendisi değil karısı da Peygamberimize türlü kötülükler yapmıştı. İşte bu surede, Ebu Leheb ve karısının Peygamberimize yaptığı kötülüklerden bazıları anlatılıyor. Ebu Leheb’in karısı Peygamberimizin sabah geçeceği yollara akşamdan dikenler atıyordu. Ayrıca insanların arasını bozmak için laf taşıyıp, dedikodu yapıyordu. Bu kötülükler sonucunda dünyada kazandıkları malların, itibarların ve çocukların onlara fayda vermediği, cehennemi hak ettikleri aktarılıyor.

Rabbimiz bu sureyle bütün insanları uyarıyor. Peygamberimize ve İslam dinine karşı gelen, kötülük besleyen insanların sonunun nasıl olacağını açıkça gösteriyor. O zaman haydi bu surenin hangi sure olduğunu bulalım.

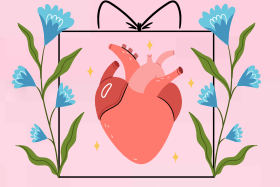

N'OLMUŞ
N'OLMUŞ

Atatürk'ün
Vefatı
(1881-1938)

Atatürk'ü Anma Günü
ve Haftası
(10-16 Kasım)

Organ Bağışi ve
Nakli Haftası
(3-9 Kasım)

Dünya Çocuk
Kitapları
Haftası
(12-18 Kasım)

KASIM

X Işınının Keşfi
(1895)

Dünya Şehircilik
Günü

PT	SA	ÇA	PE	CU	CT	PZ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Türkiye Filistin
Devleti'ni Tanıdı
(1988)

Diş Hekimleri
Günü

Çiğ Düşme
Mevsimi

Dünya Çocuk
Hakları Günü

Selimiye Camii
İbadete Açıldı (1575)

Peygamberimizin
Kızı Hz. Fatıma'nın
Vefatı
(609-632)

Öğretmenler
Günü ve Haftası
(24-30 Kasım)

Ne izleyelim?

Bir gün gökyüzünde koca bir bulut çıkar. Sonrasında sayılar silinmeye başlar ve her şey bozulur. Pırla ve arkadaşları bu durum karşısında birleşir. Sorunu çözmeye çalışırlar. İşte macera böylece başlar. Sizlerle bu ay Pırla: Sayıların Gizemi filminde buluşuyoruz. Hepinize keyifli seyirler.

Yapılacaklar

-Öğretmenler Günü dolayısıyla öğretmenimize kâğıttan gül hazırlayın.

Yapılışı:

9x9 cm boylarında kare dört tane kâğıt kesin. Bu kâğıtları iki uçundan katlayarak üçgen bir şekil oluşturun. Elde ettiğiniz bu üçgeni uçlarından tekrar katlayarak bir üçgen daha oluşturun. Bu üçgeni de bir kez daha katlayıp tekrar bir üçgen oluşturun. Yani kâğıdı toplamda üç kez katlayacaksınız. Oluşan bu küçük üçgeni çiçek yaprağı şeklinde kesin. Kestiğiniz

parçanın diğer ucunu da azıcık kesin. Daha sonra kâğıdı açtığınızda çiçek şeklinin çıktığını göreceksiniz. Dört kâğıdın hepsini aynı şekilde kesin. Başka bir kâğıdı sararak çubuk şeklini oluşturun. Bu çubuğa sırasıyla yaptığınız çiçek şeklindeki 4 kâğıdı geçirin. Her bir kâğıdı geçirirken bir yaprağını kesip, iki ucunu birbirine yapıştırarak çubuktan geçirin. Çiçeğinizi öğretmenimize hediye etmek üzere hazır.

-Geri dönüşüm gündemiyle bağlantılı olarak yoğurt kabının kapağından resim paleti hazırlayın.

Yapılışı:

Evinizdeki yoğurt kaplarından birinin kapağını alın. Renkli pet şişe kapaklarından bir tanesini kapağın üzerine koyun kenarlarını bir kalemle çiziniz. Çizdiğiniz kısmı daha

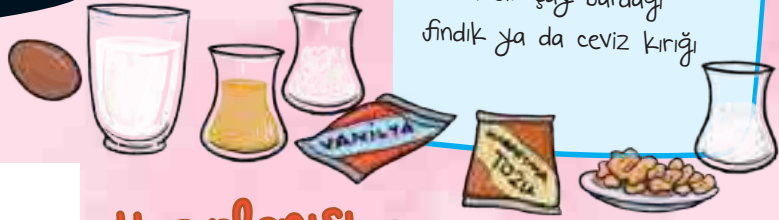
sonra maket bıçağı ile dikkatli bir şekilde kesip çıkarın. Şişe kapaklarının arkasına yapıştırıcı sürün ve yoğurt kabına sırasıyla yapıştırın. Şişe kapaklarının içlerine istediğiniz renklerde boya almasını koyun. Paletiniz hazır.

Tarifler

Malzemeler

1 adet yumurta
1 şay bardağı süt
Yarım şay bardağı sıvıyağ
1,5 şay bardağı şeker
2 şay bardağı un
2 yemek kaşığı kakao
1 paket vanilya
1 paket kabartma tozu
Varsa bir şay bardağı fındık ya da ceviz kırığı

Hazırlanışı

Çırpma kabına yumurta ve şekeri alarak çırpın. Güzelce çırpıldıktan sonra sıvıyağ ve sütü ekleyin. Tekrar çırpın.

Ardından kakao, fındık kırığı, un, kabartma tozu ve vanilyayı ekleyin. Kahve fincanlarınızı güzelce yağlayın. Hazırladığınız karışımı fincanların yarısına kadar dökün.

Geniş bir tencereye fincanlarınızı yerleştirin. Fincanların yarısından biraz aşağısına gelecek şekilde tencereye su ekleyin. Tencerenin üzerine bir bez kapatın. Sonra tencerenin kapağını örtün. Böylece kekinizin üzerine buhar damlamaz.

Su kaynadıktan sonra ocağınızı altını kısın ve 20 dakika keklerinizi pişirin. Altını kapattıktan sonra kapağı açmadan 15 dakika daha bekleyin. Kekleriniz hazır. Afjet olsun.

ŞEKİL BULMACA

Aşağıdaki görselleri oluşturan şekillerin sayılarını yazın.

MATEMATİK BULMACA

Toplama işlemlerini yaparak kutuların yanlarındaki sayılara ulaşalım.
Bu kutularda aynı rakamı birden çok kullanabilirsiniz.

4			15
	5		20
3	1		10
14	8	23	

		2	15
	4	1	10
8			20
20	13	2	

	5		11
9			20
	6	1	14
18	14	13	

3			16
		7	13
8	3		16
12	16	17	

	5		15
3			16
	9	1	14
12	20	13	

8			17
	1		15
	4	3	13
19	7	19	

2		3	15
	4		14
		6	16
14	16	15	

	8	1	13
2			15
	5		17
15	19	11	

	3	4	16
6			11
		9	18
16	13	16	

İslami Bitki Motifleri

Aşağıda İslami bitki motifleri resmedilmiştir. Bir bitki ressamı olan Ali Üsküdarî'nin resimlerinden oluşturulan bu bulmacada, çizilen motiflerin hangi çiçeğe ait olduğunu bulun. Çiçeklerin ne anlama geldiğini de araştırabilirsiniz.

Zambak

Fulya

Haseki Küpesi

Leylak

Gül

Koyungözü

Açelya

Sümbül

Hazran Çiçeği

Salkımlı Sümbül

HER HİKÂYE FEVKALADE

Ayça bugün rehber öğretmeni İnci Hoca'yla görüşecek. Çünkü baş edemediği bir üzüntüsü var.

Sınıflarına bir ay önce Nurgül isminde yeni bir arkadaş geldi. Ayça Nurgül'ü önce çok sevdi. Beraber ders çalıştılar, sohbet edip oyun oynadılar ama sonra Ayça kendisini Nurgül'le kıyaslamaya, kıyasladıkça da kötü hissetmeye başladı.

Nurgül'ü fevkalade buluyordu. Kendisininse alelade olduğunu düşünüyordu. Bir keresinde bir kâğıdın ortasına uzun bir çizgi çizmiş, çizginin sol tarafına Ayça, sağ tarafına Nurgül yazmıştı. Adının altına olumsuz özellikleri bir bir sıralarken Nurgül'ün olduğu tarafa gıpta edilecek nitelikleri diziyordu.

Kâğıt dolunca kendi sütununun kapkara Nurgül'ün sütununun ışıltı ışıltı parladığını görmüştü. Neden bu kadar az, başarısız ve sönüktü? Ama daha yakıcısı Nurgül nasıl bu kadar çok, başarılı ve parlak olabiliyordu? Bu düşünce Ayça'nın içini alev alev yakmıştı. İşi yandıkça sanki dünya da yanmış, hayatta güzel olan, iyi olan hiçbir şey kalmamıştı. İşte o gün rehber öğretmenle konuşmaya kesin karar vermişti. Çünkü dünyada hâlen güzel ve iyi şeyler olmalıydı. Muhtemelen kendisi göremiyordu.

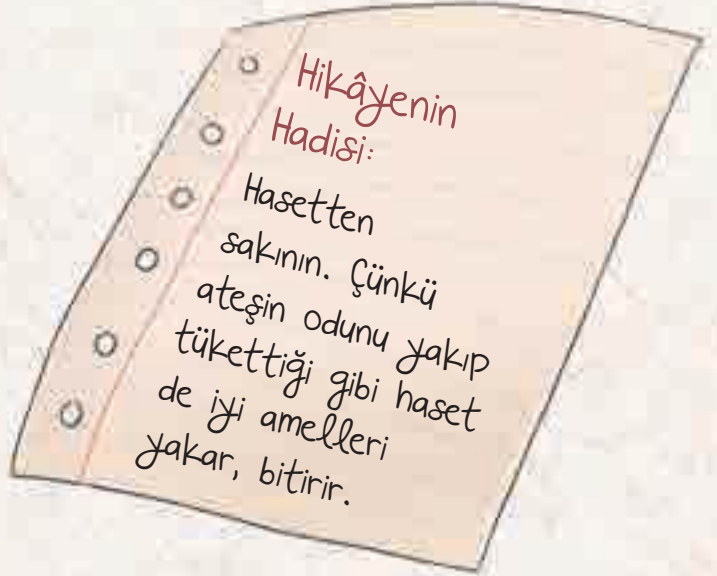
İnci Hoca, Ayça'yı dinledikten sonra ona boş bir sayfa uzattı. "Bu sayfaya beğendiğin özelliklerini yaz." dedi. Ayça'nın aklına önce hiçbir şey gelmedi.

Sonra biraz ürkek biraz mahcup bir şeyler yazmaya başladı.

Ben dürüst bir kızım. Ben kardeşlerine karşı merhametli bir ablayım. Ben çabuk pes etmeyen azimli bir öğrenciyim. Ben dinlemeyi ve sır tutmayı bilen bir arkadaşım. Ben karamsarlığa kapılmayan ümitvar biriyim. İnci Hoca, sayfanın yavaş yavaş dolduğunu görünce "Şimdi yazdığın satırların üzerine Nurgül için düşündüklerini yaz." dedi. Ayça'nın yüzü düştü: "Ama aynı yere yazarsam benim özelliklerim silinir." dedi.

İnci Hoca aldığı cevaptan memnun arkasına yaslandı. Tane tane konuşmaya başladı. "Kendimizi biriyile kıyasladığımızda, üzerine başka başka yazılar yazılan satırlar gibi siliniyor olabilir miyiz sence? Bunu biraz düşün istersen. Haftaya yeniden görüşelim." Ayça, İnci Hoca'nın yanından âdeta bir bulmacayla çıkmıştı. Kafası biraz karışmıştı ama garip bir şekilde üzüntüsü de dağılmıştı. Hocası ona ne söylemek istemişti acaba? Sınıfına doğru gülümseyerek giderken bunu düşünüyordu Ayça.

ALABALIK İLE KALABALIK

Bunların nereye koyacağım?

İmm... Bir düşüneyim. Daha alacaklarım var, bence bir market arabası daha alayım. Onu da sen sürersin. İyi ki karşılaştık dostum.

Az sonra...

Ne içersin dostum?

Nasıl çay? Yasun çayı mı, yeşil deniz çayı mı, thiamur çayı mı, kuşburnu çayı mı, resil ilizi siyah çay mı?

Çay içerim varsa.

Allah Allah... Bir evde bu kadar çok çay neden olur? Sensanki bu aralar biraz fazla mi alışveriş yapıyorsun. Şifaya baksana. Bunları kullanmadan, yivemeden içmeden eskir, çürür.

Obun olsun. Lazım olur, evimde bulunsun.

Sadece meraklan soruyorum, mikroskoba nasıl ihtiyacın olabilir Kala, anlatsana...

Değil mi? Ne yaparsın o zaman? Kala üzülerek söylüyorum ki sen alışveriş bağimler olmuşsun, bu yaptığın braf. Paranı, zamanını, gücünü boşa harcıyorsun ve ben buna izin veremem. İkinci bir emre kadar alışveriş yapmayı yasaklıyorum sana.

Kala senin ayakların yok, ayakkabıyı yüz geçerken mi giyeceksin? İsraf brafır ve tasarruf ertelenmeye gelmez.

Belki bir sabah uyanıldığında canım mikroskopta yosun incelemek bileyecek. Ne yapacağım o zaman?

Ya, olmaz! Ben daha kırmızı ayakkabı alacaktım, indirimdeydi, onu mutlaka almalıyım dostum. Ben bağımı değim. Onu alayım ondan sonra yapalım tasarrufumuzu kiffen.

Bir hafta sonra...

Alışte braf yaptık, almayacaktık bu çekirdekleri söylemişim sana. Bu arada sen bu gömleği yeni mi aldın? O ne? Parkın çıkırları yakmışlar. Of braf braf her yer her şey braf.

Senin de hiç ortan yok dostum. Anlaşlıd, sana şimdi de cimri olmamayı anlatmak gerekecek.

Dedemin Kitabı

Perdeden süzülen ışıklar masadaki rahleyi aydınlatıyordu. Hemen yanındaki fesleğenin kokusu her zamanki gibi odayı sarmıştı. Dedem ilk defa çok sevdiği kitabı masasında unutup gitmişti. Benim olmayanı karıştırmamayı biliyordum ama yine de dedem bana “Merakla ilim yan yana yürür.” derdi. Aslında ilim, merakla başlar demekmiş, bunu da annem söyledi. Şimdi merak mı hızlı yürür ilim mi, diyeceksiniz. Bence merak. Vakti gelince okursun dediği kitap önümde öylece duruyordu, vakit nasip değil miydi? Bismillah deyip dedemin o kahverengi, kenarları biraz eskimiş yüksek koltuğuna oturdum. Kitabı usulca önüme çektim, masaya boyum yetmeyince sandalyede bağdaş kurup oturdum. Deri ciltli, kalın bir kitaptı bu.

Bazı cümleler okurdu bana oradan, anlamazdım ilk başta fakat sonra dedem benim anlayacağım gibi tekrar söylerdi. İşte o zaman gözümün önüne, bu binalara, bu arabalara, bu kalabalığa ait olmayan bir dünya görünürdü. Hayal ve gerçek arasında bir dünya. Heyecandan elim titriyordu, biraz bekledim. Bu kitaba ilk defa dokunmanın tadını çıkarmak istedim. Uzanıyordum ki dedemin kucağından inmeyen, benim de oyun arkadaşım kedimiz Türkü masaya fırladı. Benim kucağım dedeminki kadar büyük olmadığı için nereye oturacağını bilemedi. Onun bu şaşkınlığına çok güldüm. Biraz kenara kaydım, hemen gelip yanıma kıvrıldı.

Türkü'nün varlığı biraz heyecanımı dindirmişti. Şimdi şu kapağın içinden bir cümle seçecektim. Anlamak için dedem gibi önce kafamı eğip sonra yüzümde tebessümle gözlerimi dikip tek nefeste söyleyecektim. Kalbim pır pır etmeye başladı. Kitabın kapağını açıyordum ki anahtar sesi duyuldu, ses gelir gelmez Türkü birden yerinden fırladı, bende irkilip hızla çekince kapak kitaptan ayrıldı. Az daha ağlayacaktım, ne yapacağımı bilemedim. Gelen dedemdi eminim, yoksa birden fırlayıp gitmezdi Türkü. Ben koltukta öylece kalakalmıştım, dedemin en sevdiği kitabına zarar verdim. Dedemi üzecektim. Biraz sonra dedem elinde bez poşette kitaplarla odaya girdi. "Ooo yakışmış Mehmet Efendi." dedi. Ben yaşımdan büyükçe bir şey yaptığımda bana hep efendi diye seslenirdi. Çok hoşuma giderdi, bu defa biraz tedirgin oldum. Dedem kitabı gördü. "Merakla ilim yan yana yürür." dedi. Dede, diye kalkacaktım ki "Bak şimdi başka bir şey öğrenelim, kalkma otur." dedi. Kitaplığın alt rafındaki çekmeceyi yavaşça açtı, bir kutu çıkardı. Önündeki sandalyeyi yanıma çekip oturdu. Kutudan, kumaşa sarılmış bir fırça çıkardı, onun yanında küçücük bir şişe vardı. "Dikkatle izle bakalım." dedi. Çok sevdiği kitabın kapağı sayfalarından ayrılmış önünde duruyordu ama dedem gülümseyerek konuşuyordu. Fırçayı şişeye batırıp özenle kitap kapağının içine sürdü. Nazıkçe üfledi.

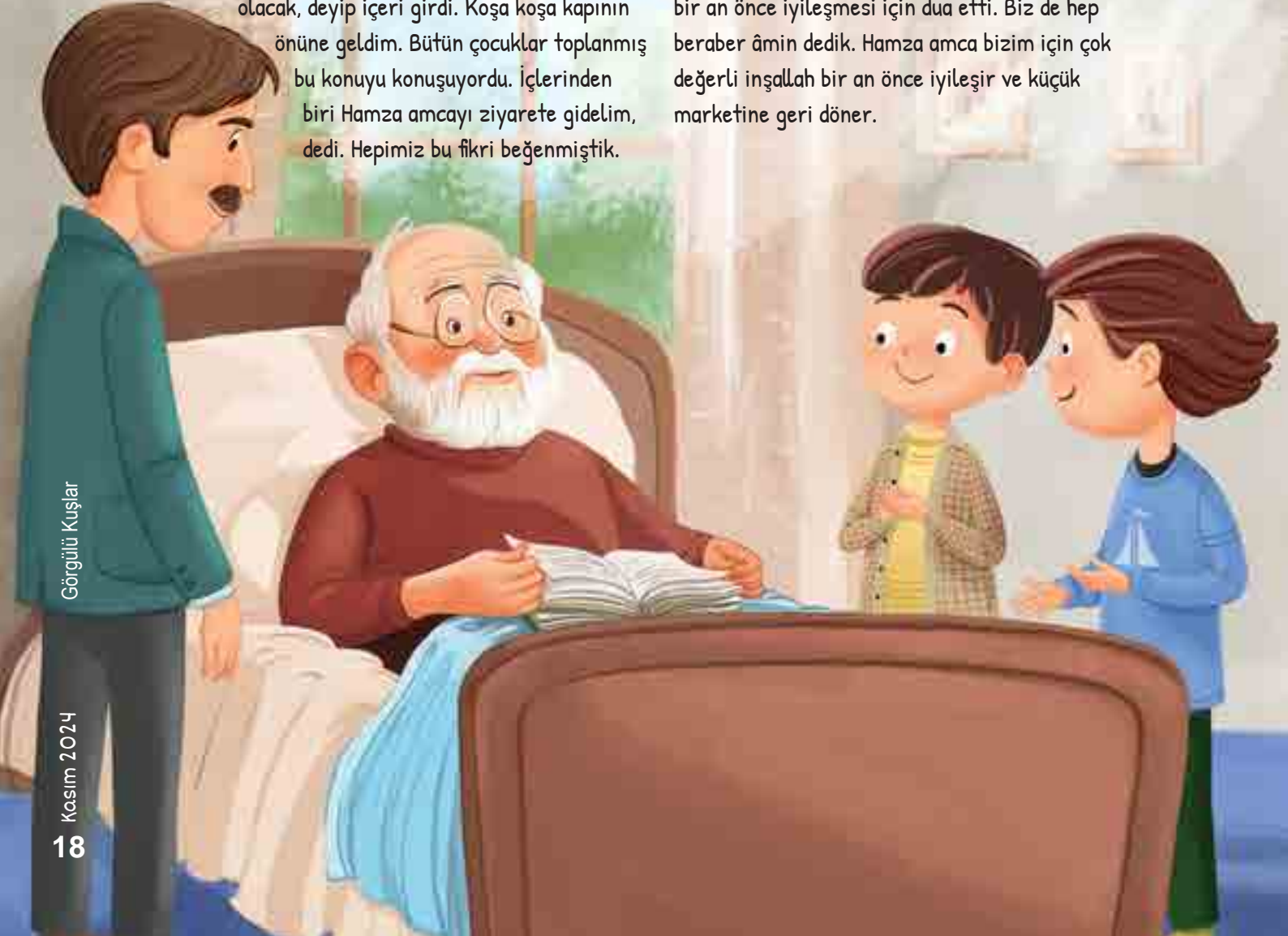
Sonra kapağı sayfalara bastırıp elini de üstüne koydu. "Şimdi sen elini getir ve kitabın üstüne koy." dedi. Geriye yaslandı, "Korktun mu, üzüldün mü koparınca bakalım." dedi. Gözlerimi yere eğerek "Üzüldüm sen üzüleceksin diye." dedim. Dedem gülümsedi. "Aferin Mehmet Efendi." dedi. "Bizler eşyanın da bir tabiatı olduğunu, canı olduğunu, her şeyin eşrefi mahlukata hizmet ettiğini biliriz. Bunu bilir ve buna inanırız ki biz de hiçbir şeye kasten zarar vermek istemeyiz. Yeri incitmeden yürümeyi, gözü incitmeden bakmayı biliriz. Şimdi sen bu kitabı incitmedin evladım, onunla vakit geçirmeyi öğrendin. Vakit nasiptir, artık bu kitap senin nasibin."

HAMZA AMCAYA NE OLDU?

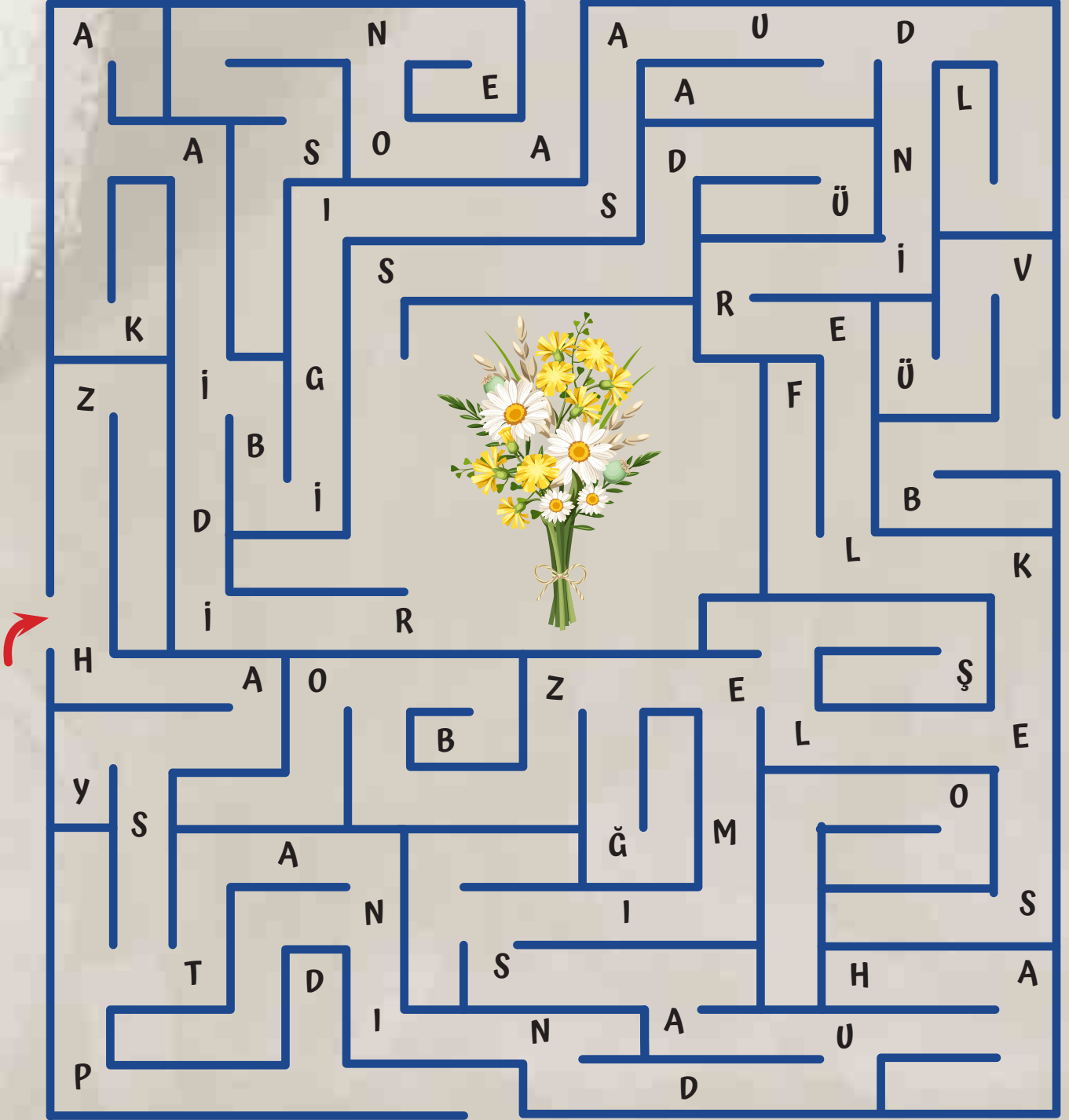
Bizim mahallede küçük bir market var. Markete küçük dedim ama ne ararsanız bulunur içinde. Sebze, meyve, oyuncak, tabak, kitap, defter... Sahibi tonton, çocukları çok seven bir amca. Adı Hamza. Hamza amca, yaz tatillerinde neredeyse her gün elinde karpuzla gelir yanımıza. Karpuzu bir güzel dilimler ve mahalledeki bütün çocuklara dağıtır, kışın ise okuldan gelen çocukları kapıdan çağırıp çerez, kalem, defter o an işe yarayacak ne varsa verir. Hamza amcanın gönlü çok geniştir. Geçen gün okuldan dönerken Hamza amcanın küçük marketinin kapalı olduğunu gördüm. Cama dayanıp içeriye iyice baktım. Kimsecikler yoktu. Ne oldu acaba diye düşünürken yan dükkândan berber amca çıktı. Hamza abi hasta, bir süre dükkânı kapalı olacak, deyip içeri girdi. Koşa koşa kapının önüne geldim. Bütün çocuklar toplanmış bu konuyu konuşuyordu. İçlerinden biri Hamza amca'yı ziyarete gidelim, dedi. Hepimiz bu fikri beğenmiştik.

Ben hemen anne ve babamdan izin aldım. Hatta babam bizimle gelmeye karar verdi. Zaten evi de bilmiyorduk bu şekilde daha iyi olacaktı. Hep beraber bizim arabaya doluştuk. Giderken hasta ziyaretine eli boş gidilmez diyerek pastanenin önünde durup kuru pasta aldı babam. Hamza amcanın evine geldiğimizde kapıyı eşi açtı. İçeri girdiğimizde Hamza amca'yı yatakta otururken bulduk. Bizi görünce çok sevindi. Hasta olmasına rağmen her birimizle teker teker ilgilendi. Biraz konuşunca bel fıtığından ameliyat olduğunu öğrendik. Bir süre daha oturduktan sonra babam hasta ziyaretinin kisasının makbul olacağını söyleyip müsaade istedi. Babam, ayaktayken Hamza amcanın bir an önce iyileşmesi için dua etti. Biz de hep beraber âmin dedik. Hamza amca bizim için çok değerli inşallah bir an önce iyileşir ve küçük marketine geri döner.

ETKİNLİK

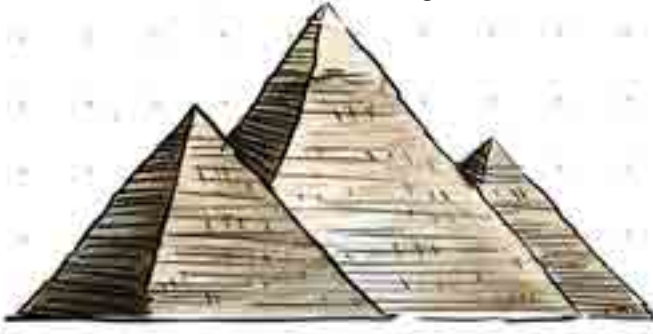
Görseldeki bulmacada bir hadis saklı. Bu hadisi bulmak için bukete, doğru yoldan gitmeniz gerekiyor. Yol üzerinde hadisi oluşturan harfler yer alıyor. Bakalım hızlıca bulabilecek misiniz?

Sevgili arkadaşlar Mısır çöllerinden arkadaşlarım Alber ve Mina ile birlikte sizlere selam ederim.

Resmi dili Arapça olan Mısır'ın en büyük şehri ve başkenti Kahire. İkinci büyük şehri ise İskenderiye.

Devasa piramitleri ile ünlü Mısır'da bu piramitlerin nasıl yapıldığı hâlâ gizemini koruyor. Bir yerde gizemden bahsediliyorsa eğer, benim o sırrı çözmem lazım. Seyyahlığımın yanında kâşifliğim de olduğu için araştırdım.

Birden çok rivayet var ancak en kuvvetlisini sizinle paylaşmak istiyorum. Eski Mısırlı mühendisler, piramidin yapılacağı Gize'ye doğru Nil Nehri'nin kenarında bir kanal açmış. Dev taşlar 800 km öteden, bu kanaldan akan suyun üzerinden sallarla getirilmiş. Binlerce işçinin çalıştığı piramitlerin yapımı, onlarca yıl sürmüş ve 170.000 ton ağırlığında taş taşınmış.

Peki, Mısırlılar neden bu kadar büyük piramitler yapmış diye düşünüyor insan. O zamanın firavun adı verilen krallarına mezar olsun diye inşa edilmiş. Piramitlerin üçgen olarak tasarlanmasının sebebiyse taşların yükünün eşit dağılması ve yapının daha dayanıklı olması içinmiş. Binlerce yıldır bu sajede ayakta duruyor olsa gerek.

Dünya'nın en büyük arkeolojik keşfi olan Tutankhamun'un mezarının bulunması ile beraber Mısır tarihini aydınlatan belgeler gün yüzüne çıkmış. Bunlardan biri de Tutankhamun'un camdan kolyesi. Mısır uygarlığından çok daha önce yapıldığı bilinen cam kolyenin yapılabilmesi için gerekli yüksek sıcaklığın, dünya üzerinde bulunmadığı biliniyor. Bu da kolyenin dünya üzerinde yapılmadığını gösteriyor. Peki, ya dünyada yapımı mümkün değilse nerden geldi bu kolye? Aynı soruyu bende sordum arkadaşlar. Bilim adamlarına göre uzaydan gelen gök taşlarının çölde sebep olduğu bir patlama sonucunda, yüksek bir sıcaklık açığa çıkıp kolyenin taşı oluşturmuş.

Tutankhamun'un Kolyesi

Mısır'da bulunan piramitlerden en büyüğü olan Keops Piramidi, 130 metre uzunluğa ve 5 milyon tonluk bir ağırlığa sahip.

Mısır'ın bir diğer gezilecek yeri Firavunlar Vadisi olarak da bilinen Krallar Vadisi harika bir manzaraya sahip. Pek çok hükümdarın mezarı içinde bulunduğu için buraya Krallar Vadisi adı verilmiş.

Gün bozu gezdikten sonra ülkenin en yüksek minarelerine sahip Kavalalı Mehmet Ali Paşa Camisi'nde akşam namazımızı kılıyoruz. Cami şehrin içinde değil bir kalenin içinde yer alıyor. Muhteşem manzaralı camide Paşa'ya hediyeye edilen bakır bir saat bulunuyor.

Kavalalı Mehmet Ali Paşa Camii

Hiç yabancılık çekmediğim Mısır mutfağında falafel, humus, kebab çeşitleri ve köfte yemekleri tattım. Osmanlı mutfağından etkilenen Mısır mutfağı tatlıları genellikle hurma, bal ve badem içeriyor.

Eski Mısırlılar nasıl giyinirdi sorusunun cevabını arkadaşlarımın kıyafetleri verdi. Beyaz keten gömlekler giyer ve üzerine bel sarmaları takarlardı. Zengin Mısırlılar ise bu kıyafetlerin üzerine altın takardı. Mısır'ın geleneksel kıyafetinin adı jellabiyaymış. Başlarına ise ammama adı verilen bir sarı altta beyaz eşarpla beraber takıyorlar.

BU da ne Babaanne?

Yine her zamanki gibi kitaplığımın önünde, "Acaba bugün hangi kitabı okusam?" diye düşünürken aradığım cevap hiç beklemediğim bir yerden geldi. Sanki kararsızlığımı anlamış gibi arkamdan yaklaşip kitaplığımıdaki bir romanı göstererek, "Bence bunu oku, eminim beğeneceksin, çok sürükleyici bir kitaptır." dedi. Dahası, bunu söyledikten sonra birkaç kitap daha önerip içeriklerinden de bahsetti. Büyük bir şaşkınlık içerisinde oracıkta kalakaldım. Çünkü bunu söyleyen babaannemdi...

Önerdiği kitapların babaannemin yaşına hitap etmemesine mi yoksa okuma yazma bilmediği hâlde bu kitapları bilmesine mi şaşırımalıydım karar verememiştim. Hatta üstüne üstlük babaannemin gözleri de çok iyi görmüyordu. Peki, bu kitapları nasıl okumuştur? İçeriklerini nereden biliyordu? Yoksa okuma yazma biliyor muydu? Sorular zihnime art arda geliyor ve sıraya diziliyorlardı.

Aslında bu soruların cevaplarını hemen oracıkta babaanneme sorarak öğrenebilirdim. Ama o an yaşadığım şaşkınlıkla, "Hı hı teşekkürler babaanne, mutlaka okurum." diyebilirdim sadece. Yani bu soruları kendisine sormadım. Sonrasında da benim aklım başıma gelene kadar, dedem ve babaannem çoktan evlerine gitmişlerdi. Peki, benim merakım ve aklımdaki sorular? Onlar artarak devam ediyordu tabii ki.

Hemen koşup durumu anneme anlattım. Şaşırıldı, ama babaannemin bu kitapları nereden bildiğini o da bilmiyordu. Ardından babama ve ablama da sordum ama nafile, kimse bilmiyordu.

Gece kafamı yastığa koydum ve düşünmeye başladım. Hatta abla ile beraber fikir yürütmeye başladık. Belki de babaannem okuma yazma biliyordu. Ya da kitapları özel bir cihaza yüklüyor, cihaz da babaannemin zihnine aktarıyordu. Benim bu ilginç fikrimden sonra, ablam artık uyuma vaktimin geldiğini, uyanırken rüya görmeye başladığını söyledi. Sanırım haklıydı, uyudum.

Ardından hızlıca sabah oldu ve zihnimdeki yatılı misafirlerim, yani sorularım ile beraber uyandım. Gece sanki çabuk bitmiş gibiydi. Uyanır uyanmaz hemen babaannemlerin evine gittim. Dış kapı açıktı, kapıyı biraz araladım ve "Babaanne, evde misiniz?" diye seslendim. Ama cevap yoktu. Kapıyı tamamen açtım ve içeri girdim. Salon da kimse yoktu, mutfakta da öyle. Ardından oturma odasına girdim ve bir de ne göreyim!

Babaannemin kafasının üzerinde, iki kulağını birden kapatmış bir cihaz vardı. Ayrıca o cihaza kablo ile bağlanmış, cüzdan boyutunda elektronik bir cihaz daha vardı. O da babaannemin elinde duruyordu. Kitaplar o elindeki cihaza yükleniyor, kafasındaki o cihaz sayesinde de babaannemin zihnine aktarılıyordu. Yoksa tahmin ettiğim şey gerçek mi oluyordu...

Şaşkınlığımı gizleyemedim ve seslendim, "Babaanne, bu da ne!" Tam babaannem bir şeyler söylüyordu ki ablam araya girdi, "Haydi kalk, kahvaltı hazır..." Hayırrr olamaz. Tüm bu gördüklerim bir rüyaymış.

Bu böyle olmayacaktı. Artık bu işi çözmenin vakti gelmişti. Kahvaltımı yapar yapmaz hemen yola koyulup babaannemlere gittim. Kapıyı dedem açtı ve beni görünce çok sevindi. İçeri girip hemen babaannemi sordum. Oturma odasında mıydı. İlginç, aynı rüyamdaki gibi...

Kapıdan içeri girdim ve o da ne! Babaannem, kulaklık ile telefonda bir şeyler dinliyordu. Ben babaanneme bakarken dedem de arkamdan geldi. Dedeme, "Babaannem müzik mi dinliyor?" diye sordum. Gülümsedi, "Hayır kitap okuyor, daha doğrusu dinliyor." dedi.

Orada çözmüştüm tüm meseleyi. Meğer dedem telefonda sesli kitap açıyor babaannem de dinliyormuş. Birçok kitabı da bu şekilde dinlemiş ve öğrenmiş. Böylelikle ben de aklımdaki tüm soruların cevabını bulmuş oldum.

Babaanneme tüm bu olanları baştan sona anlattım. Dakikalarca katıla katıla güldü. Ben de ona katıldım ve beraber güldük. Teknolojiye ayak uyduran, bahaneleri bahane etmeyen şahane babaanne...

Ben aradığım sorunun cevabını buldum. Fakat gelişen teknoloji ile değişen ve cevabının bulunması gereken bir soru daha var. Şimdi buna cevap bulmak da sizin göreviniz. Hazırsanız soruyorum:

Çok dinleyen mi bilir çok gezen mi?

Elif Sena Özçelik'in resminden uyarlanmıştır.

Pufla Ördeđi

Pufla, ördekgiller ailesinin bir türüdür. Kuzey Avrupa'dan Dođu Sibirya'ya kadar olan alanda yaşamlarını sürdürürler.

Kuzey yarım kürede bulunan en büyük deniz ördeği olan pufla, yaklaşık 70 cm boya, 2 kg ağırlığa sahiptir.

Pufla ördekleri genellikle kıyı şeritlerinde yuvalarını yaparlar. Sayıları binleri bulan sürüler hâlinde yaşarlar.

Çok iyi bir dalgıçtır. Beslenmek için denizde 3 ila 20 metreye kadar dalış yapabilirler. Genellikle su altında midye, deniz salyangozu ve yumuşakçalarla beslendiği gibi yosun ve otlarla da beslenirler. Sağlam gaga yapısı sayesinde kabuklu deniz hayvanlarını kolayca avlayabilirler.

Uzak mesafelere göç eden pufla ördeğinin kanatları oldukça güçlü yaratılmıştır. Saatte yaklaşık 110 km hızla uçarlar.

Pufla ördeklerinin tüyleri, sıcak tutma özelliğine sahiptir. Yuvalarını yaparken göğüslerinde bulunan tüylerden yolarak yuvalarına sererler. Böylece yavrular soğuk iklimde sıcak bir ortamda büyürler.

Bu tüyler, soğuk iklimde yaşayan insanlar için çok önemlidir. Yuvalardan toplanan tüyler uyku tulumu, yastık ve yorgan yapımı için kullanılır.

Kutup filkisi ve martlar yumurtada olan yavrular için en büyük tehlikedir. Bu yüzden anne ördek kuluçka döneminde yumurtaların başından hiç ayrılmaz. Kuluçkaya yatmadan önce besin depolayan anne ördek, bir aylık dönemin sonunda neredeyse yarı ağırlığını kaybeder.

Puflla ördeklerinin çevre kirliliği ve iklim değişiklikleri sebebiyle azalan nesli, koruma altına alınmıştır.

Domino-Tik

Aşağıda siyah domino taşları yatay yüzeyde sıralanmıştır. Bu sıralama ile bir yol oluşturulmuştur. Bu yol üzerinde sıralanan dominoların ikiye bölünmüş alanlarında sayılar vardır. Bu sayılar, bir dominodan diğerine geçerken aynı rakam ile devam etmektedir.

Örnek:

247	10
-----	----

10	34
----	----

34	21
----	----

 Renkli domino taşları, sıralı alanda boş bulunan dominoları ifade etmektedir. İşlemlere göre renkli dominoları doğru yere yerleştirin.

The domino game board consists of a path of black dominoes and scattered colored dominoes. The path starts at the top left and ends at the bottom right. The colored dominoes are scattered around the path and contain numbers and mathematical operations.

Black dominoes in the path:

- Top row:

378-108	
12-12	

,

34-17	183+39
-------	--------

,

168/21	
32+45	
- Second row:

21x4	58/29
------	-------

,

10x18	60+89
-------	-------
- Third row:

615/5	
26x8	

,

61x8	
35/7	

,

20-14	17+49
-------	-------
- Fourth row:

12+6	
98-72	

,

4+9	80x8
-----	------

,

211+78	
69/3	
- Fifth row:

57x3	11x8
------	------

,

28-14	
42+69	

,

47x2	
15x8	
- Sixth row:

119-119	86/43
---------	-------

,

193-73	632-29
--------	--------

Colored dominoes scattered around the path:

- Green:

123	84
-----	----
- Pink:

180	2
-----	---
- Blue:

111	88
-----	----
- Red:

23	94
----	----
- Green:

6	488
---	-----
- Yellow:

603	120
-----	-----
- Red:

74	640
----	-----
- Green:

5	13
---	----
- Red:

208	18
-----	----
- Blue:

222	8
-----	---
- Red:

66	289
----	-----
- Yellow:

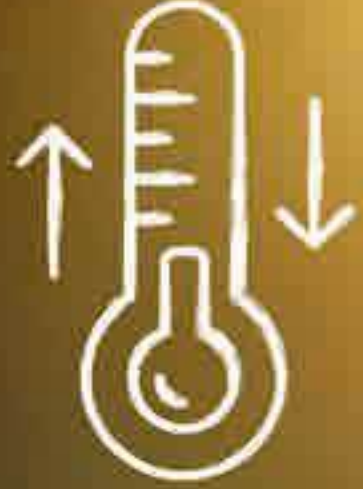
120	2
-----	---
- Orange:

270	17
-----	----
- Red:

26	171
----	-----
- Green:

77	149
----	-----

Termodinamiğin Yasaları: ENERJİ NASIL HAREKET EDER?

Termodinamiğin yasalarını daha önce duyan var mı? Kulağa biraz tuhaf gelebilir çünkü yasalar genellikle insanların uyması gereken kurallardır. Ama size doğanın da uyması gereken bazı kurallar olduğunu söylesem, nasıl olurdu? Evet, doğanın işleyişini anlamamıza yardımcı olan bu kurallara termodinamiğin yasaları denir.

Termodinamik; ısı, sıcaklık ve enerji üzerine çalışan bir bilim dalıdır. Bu bilim dalının çok önemli bir kuralı vardır: Enerji asla kaybolmaz, sadece dönüşür!

Termodinamiğin ilk yasası bize şunu söyler: Enerji kaybolmaz, yalnızca bir şekilden diğerine dönüşür. Yani bir şeyi yaparken harcadığınız enerji hiçbir zaman yok olmaz. Mesela futbol topuna vurduğunuzda, kaslarınızdaki enerji topa aktarılır ve top hareket eder. Top hareket ederken enerji bir şekilden diğerine geçmiş olur ama yok olmaz!

Bir başka örnek de güneş ışığıdır. Güneş'ten gelen ışık, bitkiler tarafından emilir ve bu enerji bitkilerde kimyasal enerjiye dönüşür. Sonra biz bu bitkileri yediğimizde, enerji vücudumuza geçer. Yani enerji sürekli olarak bir döngü hâlinde hareket eder ama yok olmaz!

İkinci yasa ise enerjinin dağılımıyla ilgilidir. Doğada her şey düzensizleşmeye eğilimlidir. Buna entropi denir. Örneğin, bir bardak sıcak su bir süre sonra soğur. Çünkü ısı enerjisi bardaktan dışarıya, havaya yayılır. Bu tamamen doğal bir süreçtir ve enerji her zaman daha düzensiz bir şekilde yayılma eğilimindedir.

Termodinamik yasaları, 19. yüzyılda bilim insanları tarafından tam olarak açıklanmıştır. Ancak bu konudaki çalışmalar çok daha eskilere, Müslüman bilim insanlarına dayanır.

9. yüzyılda yaşayan İbn Heysem, ışık ve enerjinin doğası üzerine yaptığı çalışmalarla termodinamik ve optik alanlarına büyük katkılar sağlamıştır. Ayrıca El Cezerî suyun hareketi ve mekanik enerji ile ilgili icatlarıyla bilinir. O, suyu yukarı çıkaran makineler yaptı ve bu, bir çeşit enerji dönüşümüydü!

Termodinamiğin üçüncü yasası ise bir maddenin en düşük sıcaklığa, yani mutlak sıfıra (yaklaşık -273°C) ulaştığında, içindeki enerjinin neredeyse tamamen duracağını söyler. Bu sıcaklığa ulaşmak çok zordur çünkü enerji hep bir şekilde hareket etmeye devam eder!

Bu yasalar sayesinde, doğadaki enerjinin nasıl hareket ettiğini ve evrenin nasıl işlediğini anlayabiliyoruz. İster bir topa vururken ister güneşin altında ısınırken, termodinamiğin yasaları her zaman iş başında!

Peki sizce, vücudumuzdaki enerji ne kadar süre boyunca bir yerden bir yere taşıyor? Hiç bitmeyen bir enerji döngüsü olabilir mi?

KUŞUN KUŞA FISILDADIĞI

Tuğrul gece boyu heyecandan bir o yana bir bu yana döndü. Uyku gözlerini terk etmiş, kanatlanıp aralık pencereden uçup gitmişti. Kitap kulübünün ilk toplantısında arkadaşlarına hangi hikâyeyi okuyacağına bir türlü karar veremiyor, bir kitabı seçse diğerinde akli kalıyordu. En iyisi diğer çocuklardan önce Hikmet Baba'nın yanına gitmek, o büyüklü kütüphaneden bir kitap seçmekti. Hem Hikmet Baba ona fikir verebilirdi.

Güneş doğdu, dünya yepyeni, pırıl pırıl bir güne uyandı. Gökyüzü ipek bir atlas gibi masmavi ve bulutsuzdu. Tuğrul kahvaltısını yapıp kulübenin yolunu tuttu. Hikmet Baba kulübenin bahçesinde sabah kahvesini içiyordu.

"Hoş geldin evlat."

"Hoş bulduk."

Tuğrul arkadaşlarıyla kurdukları kitap kulübünden bahsetti. Hikmet Baba duyduklarına pek memnun oldu. İkinci vakti çocuklar toplanacak, kitap kulübünün ilk toplantısı yapılacaktı. Yalnız bir sorun vardı. Tuğrul hangi hikâyeyi okuyacaktı? Hikmet Baba sakalını sıvazladı. Düşündü taşındı. Aklına onlarca hikâyeye geldi ama o da içlerinden birini seçmekte zorlandı.

"Haydi gel Tuğrul, seninle kulübeye geçelim. Belki hikâyeyi seçecek olan biz değilizdir. Belki de hikâyeye bizi seçecek..."

Bu sözler Tuğrul'un kafasını karıştırdı. Yine de Hikmet Baba'nın ardından kulübeye girdi. Hikmet Baba sedire oturup Tuğrul'a haydi anlamında bir işaret yaptı. Tuğrul kitap raflarının önüne geçti. Parmakları ciltli kitapların sırtında bir bir dolaştı. Hiçbir şey olmadı. Hikmet Baba, aklınla değil evlat gönlüyle seç hikâyeyi, dedi. Tuğrul gözlerini kapattı. Bir kez daha parmaklarıyla kitapların arasında dolaştı. Tatlı bir esinti ruhunu sardı. Bir kitaptan diğerine geçiyor âdeta kitapların kalp atışlarını duyuyordu. Sonra bir şey oldu. Dokunduğu bir kitabın parmaklarının ucunda kuş gibi çırpındığını hissetti. Gözlerini açtığında bu kitabın Mantıku't-Tayr olduğunu gördü. Hüthüt, Tuğrul'u seçmişti, bir kuşun bir başka kuşa diyeceği vardı. Ne de olsa kuşun dilini, o dili bilen anlardı. Hikmet Baba gülümsedi. "Gördün mü evlat, hikâyeye seni seçer, demiştim." Tuğrul, Hikmet Baba'dan izin istedi. Kitabı alıp eve döndü. İkinciye kadar odasına kapanıp Mantıku't-Tayr'ın sayfalarında gezindi.

Vakit gelince mahallenin meydanında arkadaşlarıyla buluştu. Doğruca kulübenin yolunu tuttular. Hikmet Baba'nın yanına vardıklarında güneş kızıl bir top gibi ufka yaklaşmıştı.

Hikmet Baba da en az Tuğrul kadar heyecanlıydı. İhtiyar çağında kalbi pır pır ediyor, çocukları en güzel şekilde karşılamak için kulübesiyle bahçe arasında mekik dokuyordu. Çocuklar için bahçeye minderler çıkardı. Minderleri hilal şeklinde dizdi. Ortaya bir çukur kazdı. Birkaç parça odun kesip hazırladı. Ne de olsa ateş başında anlatılan hikâyelere doyum olmazdı. Çocuklar minderlere dizildi. Önce Hikmet Baba'nın onlar için hazırladığı çöreklerden yiyip, buz gibi ayranlarını içtiler. Biraz sohbet edip gülüştüler. Hava kararmaya başladığında ise ateşin başında toplandılar. Tuğrul çantasından kitabını çıkardı. Diğer çocuklar pürdikkat kitabın ismini okumaya çalıştı: Mantık'ut-Tayr.

Kebikeç'in ilk toplantısı başlamıştı. Tuğrul özenle kitabın kapağını açtı. Biraz hüthütten biraz Feridüddin Attar'dan bahsetti. Okuyacağı hikâyeyi seçmiş, sayfaların arasına bir işaret koymuştu. Kızıl alevlerin arasından sesi göğe yükseldi.

"Gizli, açık... Dünyada ne kadar kuş varsa bir araya toplandı. Hepsi de 'Şimdi hiçbir ülke padişahsız değil. Nasıl olur da bizim ülkemiz padişahsız kalır?' dediler. Gönül gözüyle gören hüthüt de o kuşların arasındaydı. Onlara Kafdağı'ndan haberler verdi:

Padişahımız Simurg Kafdağı'nın ardında yaşar. Bir tek tüyü Çin diyarına nakış nakış ümit saçar. Gelin kardeşlerim, güle ağlaya yollara düşelim, Karlı dağları aşalım, engin denizleri geçelim. Simurg'dan bir nişane bahtımıza düşer. İz sürüp Kafdağı'na varırız, gönül padişahının kapısını çalarız.

Yol uzun, yolculuk çetindi. Kuşlar bir bir geri çekildi. Bülbül, güle aşkını bahane etti. Dudu, yeşilliklerden ayırlamayacağından dem vurdu. Keklik, yalçın dağlarından ayırlamayacağından..."

Bütün çocuklar hikâyenin devamını merak ediyor, pürdikkat Tuğrul'u dinliyordu. Fakat o sırada beklenmedik bir şey oldu. Sayfadaki kelimeler bir bir kanatlanıp kendilerini ateşin içine bıraktı. Sayfalarda tek bir söz yazılıydı: Ah!..

Bu Söz Bize Ne Söyler?

Aşağıda bir atasözünün kelimeleri bulunmakta. Atasözünün anlamı da yan sayfada yer almaktadır.

1. Doğru olmayan, hatalı olan.

2. Toplama, çıkarma, çarpma gibi matematiksel işlemlerin yapılması.

3. Irak'ın başkenti.

_____ . T A N

4. Bir şeyin gittiği yerden geri gelmesi.

_____ E R

SIYE

Atalarımız ne demek istemiş ?

Hatalı ve doğru olmayan işlerin er ya da geç düzeltilmesi gerekir, yanlış olanla doğru sonuca ulaşmak mümkün değildir.

Çizen: Hülya Akcan

Kasım 2024

Sulukları evde unutmamız hiç iyi olmadı.

Hem sağlıksız bir plastikten su içtik.

Hem de plastik çöplere yenilerini ekledik.

Plastik doğayı kirleten ve tüm canlılara zararı olan bir maddeye dönüştü.

Durmadan yenisi üretileceğine olanlar dönüştürülmeli.

Allame Nine

Derste öğretmenimiz bir naylon poşet doğada bin yılda yok oluyormuş dedi.

Yaaa!
Çok fazla ama...

Bu plastik şişeler de 400 yıl bizimle birlikte olacak.

İnanmıyorum!

Hoca o yüzden geri dönüşüm ödevi verdi ya zaten.

Güzel bir geri dönüşüm projesi yapmalıyız!

Çok haklısın!

Nineme sorun. O bilir! Çok güzel fikirler de verir.

Selamünaleyküm kuzucuklar.

Aleykümselaam!

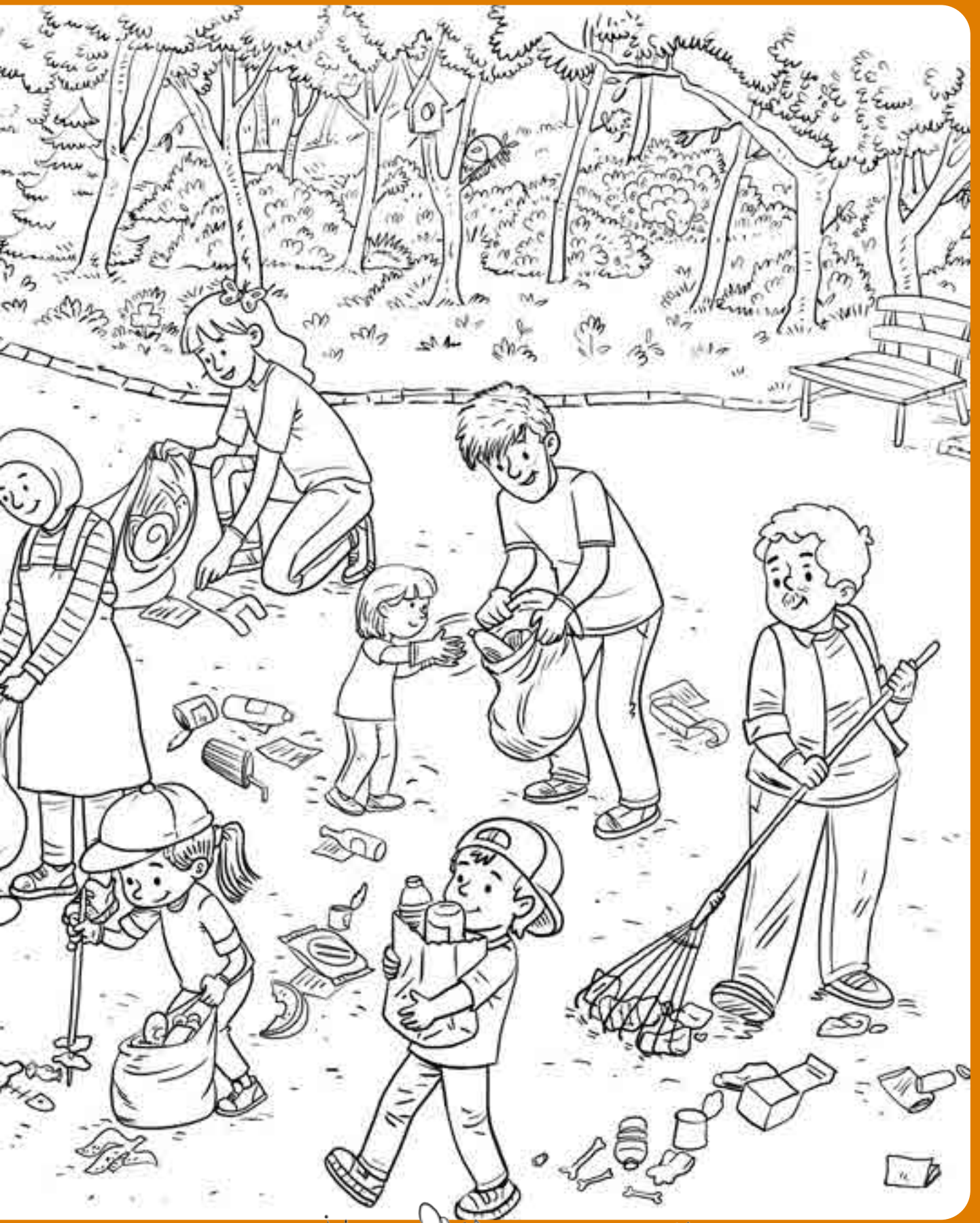

RESİM RESİM İÇİNDE

Nesneleri bulun ve resmi boyayın.

MEKTEP

- ✎ Arapça bir sözcüktür. Aslı "mekteb" şeklindedir.
- ✎ Ketebe kelimesinin Türkçesi "yazdı"dır ve mektep de yazı yazılan yer demektir.
- ✎ Sözlük anlamı "yazma yeri, yazıhane, okul"dur. Eğitim öğretim yapılan yer anlamında kullanılır.
- ✎ Arapçada bu kelime ile bağlantılı öyle çok sözcük var ki... Yazı yazılan yere mektep, yazı gazana kâtip, yazılan yazıya mektup diyoruz. Yazılan esere kitap, kitapların olduğu yere kütüphane diyoruz. Arapçada kütüphane "mektebe" demektir zaten. :) Tekerleme gibi değil mi?
- ✎ Osmanlı döneminde sıbyan mektepleri vardı. "Sıbyan" Arapçada çocuk anlamına gelen sabi kelimesinin çoğuludur.
- ✎ Eğitilmiş, bilgili, görgülü kimseler için "mektepli" kelimesi de kullanılırdı. Eğitim görmemiş, bilgisi olmayan kimseler için ise "mektep görmemiş" denirdi. Okula gitmeyen, okuldan kaçan çocuklara ise "mektep kaçağı" denilirmiş. Tabii sen onlardan olmayasın inşallah. :)
- ✎ Günümüz mekteplerinde yani okullarda ışığıyla bizi aydınlatan, saygıdeğer ve sevgili tüm muallimlerimizin yani öğretmenlerimizin (muallim kelimesini önceden açıkladığım için bildiğini umuyorum :) öğretmenler günü kutlu olsun. İyi ki varlar!

Bu Kelimeyi Hayatına Kat

Aile büyüklere okudukları ilk mektebin adını sorabilirsin. Bakalım hatırlayacaklar mı?
Ayrıca mektep kelimesini kullandığın için şaşıracaklardır da... :)

KELİMELENDİN

Aşağıda mektep ile alakalı 13 kelime saklı. Yukarıdan aşağı, soldan sağa ve çapraz olarak yerleşen bu kelimeleri bulabilecek misiniz?

A	E	K	İ	T	A	P	S	L	İ	N	Z
P	U	C	Ü	M	Y	M	T	R	O	P	Ğ
M	M	D	T	A	L	E	B	E	İ	Y	B
O	E	V	C	Z	Y	D	K	Ğ	K	Ç	V
L	K	U	Ö	İ	U	R	Â	U	O	İ	N
B	T	U	İ	Ğ	C	E	Ğ	İ	T	İ	M
İ	E	Ü	L	Ş	R	S	İ	N	İ	F	U
İ	P	D	Z	P	C	E	T	B	Ü	T	A
M	N	D	E	R	S	F	T	C	B	Ç	L
Z	H	F	L	Y	T	R	Ş	İ	M	N	L
K	Ü	T	Ü	P	H	A	N	E	M	Ğ	İ
Ü	T	E	N	E	F	F	Ü	S	İ	E	M

Mini AY

Güneş sistemimizde farklı boyutları ve biçimleri olan taş benzeri gök cisimlerine asteroit denir. Bir gezegenin yörüngesinde geçici olarak bulunup daha sonra ayrılan asteroitlere mini ay denmektedir. Mini ayların boyutları birkaç metreden onlarca metreye kadar değişmektedir. Farklı yıllarda Dünya'nın yörüngesine giren ve daha sonra uzaydaki yollarına devam eden mini aylar tespit edilmiştir. Dünya'nın uydusu Ay'ın aksine mini aylar küçük ve karanlık oldukları için açıkça fark edilmezler.

Örneğin geçtiğimiz Eylül ayında ABD Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi NASA'daki bilim insanları tarafından bir asteroidin Dünya'nın yörüngesine girerek iki ay kalacağı söylendi. 2024 PT5 olarak isimlendirilen bu asteroidin yaklaşık 10 metre çapında ve oldukça küçük olduğu belirtildi. Bu mini ay, Dünya'nın yörüngesinde döneceğinden dolayı bir süreliğine ikinci uydumuz olacak. Bilim insanlarının tahminine göre 25 Kasım 2024 tarihine kadar gezegenimizle birlikte dönecek. Boyutunun çıplak gözle görülemeyecek kadar küçük ve oldukça karanlık olması sebebiyle mini ayı görmemiz mümkün olmayacak.

Ancak araştırmacılar tarafından kullanılan profesyonel teleskoplarla görülebilecek. Asteroidlerin normalde Dünya'nın yer çekiminden dolayı atmosfere girerek yandığı veya uzayda yollarına devam ettiği bilindiğinden bu mini ay araştırmacıları heyecanlandırdı. Bazı araştırmacılar Dünya'ya yakın olarak hareket eden bu geçici uyduların asteroid madenciliği yapmak veya güneş sistemimizin derinliklerini keşfetmek için bir fırsat olacağını düşünmektedir.

NEŞELİ KARİKATÜRLER

Aşağıdaki iki karikatür birbirinin aynı gibi görünse de arasında tam 9 fark var. Bakalım kısa sürede bulabilecek misiniz?

Abdullah Turgut

Ahmet Berat

Ahmet Berat

Hümevra Bilmez

Meryem Betül İnan

Mustafa Miraç Semiz

Serra Kandemir

SİZDEN GELENLER

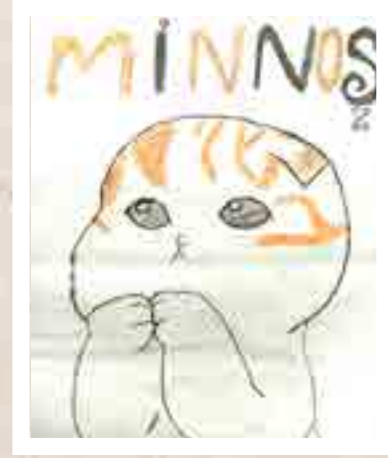
Sümeyye Arıkan

Zümra Karaalp

Zeynep Kankanat

Meryem Elif Kaya

Nehir Özcan

Meryem Demirel

Betül Öztürk

Tabiat, doğa temalı fotoğraflarınızı cocukdergisi@diyanet.gov.tr adresine adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve fotoğrafı çektiğiniz yeri yazıp konu kısmına FOTOĞRAF yazarak göndermeyi unutmayın!

Nefise Nur Zülkadiroğlu, 11, Hatay

Ömer Ali Kayırtar, 11, Elâziğ

Sümeyye Duran, 13, Samsun

İnci Öztürk, 8, Samsun

Melek Can, 11, Berlin

Mücahit Çınar, 11, Kayseri

Enes Kayırtar, 13, Elâziğ

Bulmaca Çözümleri

Sayfa 6

Tebbet Suresi

Sayfa 19

Hastanın duası meleklerin duası gibidir.

Sayfa 34

YANLIŞ HESAP BAĞDAT'TAN DÖNER

Sayfa 38

Sayfa 41

Kitap	Sınıf
Medrese	Eğitim
Talebe	Öğretim
Okul	Teneffüs
Mektep	Muallim
Ders	Kâğıt
Kütüphane	

Sayfa 44

Mektubu Gelenler

Zeynep Hüma Yalçın
Zeynep Nazlı Yazıcı

KÜÇÜK OYUNCAK BEBEK

Bir zamanlar küçük bir oyuncak bebek varmış. Onun sahibi, onu çok severmiş. Bir gün oyuncak bebeğin canı çok sıkılmış. Çünkü sürekli yatakta uzanıp çocuğun gelip uyumasını beklemiş. Sonra kalkıp diğer oyuncaklarla oynamaya başlarmış. O sırada kız odaya girince ne görsün oyuncak bebeklerin hepsi yerde oynuyormuş. Sonra kızın ağzı açık kalmış. Oyun oynamakla kalmayıp bir de konuşuyorlarmış. Çocuğa "Merhaba, özür dileriz rahatsız ettik." demişler. Sonra da "Bu oyuncak bebek niye sürekli uyuyor?" demişler. O da "Çünkü o benim uyku arkadaşım." demiş. "Uyurken ona sarılıyorum." demiş. Ama onlar soru sormayı kesmemiş. "Ama uzanıyor sürekli. Bizimle oyun oynaması gerekli." diye cevap vermişler. Sonunda kız annesini çağırmış. "Anne bu bebekler konuşuyor ve durmadan oyun oynuyorlar." demiş. Annesi de "Bunlar özel oyuncaklar." demiş. Kız ağlamaya başlamış. "Ben niye özel değilim?" demiş. Annesi de "Kızım hepiniz çok özelsiniz." diye cevap vermiş. Sonra da kızına bir demet çiçek uzatmış. Kız annesine resim vermiş ve yemek yemeğe gitmiş. Yemeği bitirince "Ellerine sağlık." diyerek odasına çekilmiş. Ödevlerini yapmış. Ardından bebekleri ile oyun oynamaya başlamış. Annesi "Haydi kızım, uyku zamanı." demiş. Küçük kız heyecanlı bir rüya görmüş. Rüyasında uçuyormuş ama hiçbir yardım olmadan. Bir anda Güneş onunla konuşmaya başlamış. "Burada ne yapıyorsun?" diye kıza sormuş. Kız da "Bilmiyorum, kendimi bir anda burada buldum." demiş. Güneş, "O zaman seni geldiğin yere geri götürüyüm." demiş. O sırada kız annesi uyandırmış. "Haydi kızım okul zamanı." Kız da neşeye okuluna gitmiş. Dönünce de evde aynı şeyleri yapmış.

Zehra ÖZDEMİR

Başkent Örnek Koleji 3/B

